

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๑/๒๕๕๑

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ศาลจังหวัดนนทบุรีขอให้ส่งสำนวนคดีให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีศาลจังหวัดนนทบุรีขอให้กระทรวงยุติธรรมจัดส่งสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๑๐๔๔/๒๕๒๖ ระหว่าง นายยัง บรมทองชุ่ม กับพวกรวม ๒ คน โจทก์ นางม้วยเอ็ง แซ่ตัน กับพวกรวม ๘ คน จำเลย เรื่อง พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งนางศิริพร พรสุทธิชัยพงษ์ จำเลยที่ ๖ ได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติที่ศาลใช้บังคับคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๓๒/๒๕๓๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ส่งความเห็นโต้แย้งดังกล่าวเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในเรื่องนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายยัง บรมทองชุ่ม กับพวกรวม ๒ คน ได้เป็นโจทก์ฟ้องนางม้วยเอ็ง แซ่ตัน กับพวกรวม ๘ คน เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดนนทบุรี ขอให้จำเลยโอนขายกรรมสิทธิ์ที่ดิน (นา) ให้แก่โจทก์ทั้งสอง คนละ ๒๕ ไร่ ตามพื้นที่ที่โจทก์เช่าทำนาอยู่เดิมในราคาไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นราคาที่จำเลยซื้อไปจากเจ้าของเดิม (ผู้ให้เช่าที่นา) ศาลจังหวัดนนทบุรีพิพากษายกฟ้องเพราะเห็นว่าฟ้องของโจทก์เคลือบคลุม โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาเห็นว่าฟ้องของโจทก์ไม่เคลือบคลุม จึงพิพากษาให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ให้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาใหม่ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๕/๒๕๓๑) ต่อมาศาลจังหวัดนนทบุรีได้พิจารณาพิพากษาใหม่ให้จำเลยทั้ง ๘ คนโอนขายที่ดินให้แก่โจทก์ทั้งสองคนละ ๒๕ ไร่ ในราคาไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตามราคาที่จำเลยซื้อมา ถ้าจำเลยทั้ง ๘ ไม่โอนให้ ให้ถือเอาคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนาของจำเลย จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายืน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๓๒/๒๕๓๖) นางศิริพร พรสุทธิชัยพงษ์ ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๖ ได้ยื่นคำร้องโต้แย้งเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๕/๒๕๓๑ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๓๒/๒๕๓๖ ได้นำพระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งถูกยกเลิกแล้วโดยพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ก่อนวันที่โจทก์ฟ้องมาใช้บังคับแก่คดีที่ผู้ร้องเป็นจำเลย เป็นการไม่ปฏิบัติ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ ทั้งนี้ ยังผลให้จำเลยต้องขายที่นาให้แก่โจทก์ในราคาเดิม (ไร่ละหนึ่งหมื่นบาท) ที่จำเลยซื้อมาจากผู้ให้เช่าเดิม แต่ตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ โจทก์มีสิทธิซื้อนาจากจำเลยตามราคาดังกล่าวหรือตามราคาตลาด แล้วแต่ว่าราคาใดจะสูงกว่ากัน ซึ่งปัจจุบันที่นาดังกล่าวมีราคาตลาดสูงถึงไร่ละประมาณแปดแสนถึงหนึ่งล้านบาท นอกจากนี้ โจทก์ยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ กำหนดไว้

๒. คำพิพากษาฎีกาทั้งสองดังกล่าวข้างต้น ผู้พิพากษาลงลายมือชื่อไว้ไม่ครบองค์คณะ แม้ว่าประธานศาลฎีกาจะได้อันที่รับรองว่าผู้พิพากษาที่ไม่ได้ลงนามในคำพิพากษาฎีกาได้ร่วมประชุมปรึกษาเป็นองค์คณะ แต่ที่ไม่ได้ลงนามในคำพิพากษาก็เพราะต้องไปดำรงตำแหน่งอื่น หรือเกษียณอายุราชการไปก่อนที่จะลงนามในคำพิพากษาฎีกาก็ตาม แต่ประธานศาลฎีกาไม่ได้จัดแจ้งระบุข้อความให้ชัดเจนว่า “และมีความเห็นพร้อมด้วยคำพิพากษานั้น” ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕๑ วรรคสอง คำพิพากษาฎีกาทั้งสองนั้น จึงเป็นโมฆะ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓

๓. บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ใช้คำพิพากษาศาลฎีกาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายบังคับแก่คดีเป็นอันใช้บังคับมิได้ เพราะต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ผู้ร้องขอให้ศาลจังหวัดนนทบุรีส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจำต้องพิจารณาวินิจฉัยในเบื้องต้น ก็คือ คำร้องของผู้ร้องเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ ดังกล่าว หรือไม่ โดยที่มาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่า

“ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเอง หรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

... ฯลฯ...”

จึงเห็นได้ว่าเรื่องที่ศาลเองหรือคู่ความจะขอให้ศาลส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามนัยมาตรา ๒๖๔ ได้นั้น จะต้องเป็นเรื่องของ “บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี”

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เท่านั้น แต่ข้อโต้แย้งข้อแรกและข้อที่สองของผู้ร้อง ต่างก็เป็นการกล่าวอ้างถึงคำพิพากษาที่ผู้ร้องเห็นว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ซึ่งบัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์”

ข้อโต้แย้งข้อแรกเป็นการอ้างว่าศาลใช้พระราชบัญญัติผิดฉบับ คือพระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งได้ถูกยกเลิกไปแล้วก่อนวันที่โจทก์ฟ้อง แทนที่จะใช้พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะที่โจทก์ยื่นฟ้อง แต่ผู้ร้องมิได้โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติที่ใช้บังคับนั้น ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่ อย่างไร กรณีจึงไม่อยู่ในขอบข่ายของมาตรา ๒๖๔

ข้อโต้แย้งข้อที่สอง เห็นว่ามีลักษณะเช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวคือ เป็นการอ้างว่าศาลฎีกามีได้ปฏิบัติให้ครบถ้วนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕๑ วรรคสอง แต่ผู้ร้องมิได้อ้างว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีจึงไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน

อนึ่ง ข้อโต้แย้งของผู้ร้องทั้งสองข้อดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีลักษณะที่แท้จริงเป็นการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลยุติธรรมมายังศาลรัฐธรรมนูญ นั่นเอง ด้วยเหตุที่ว่าผู้ร้องเห็นว่าศาลยุติธรรมมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างถูกต้อง แต่มิใช่เป็นการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามนัยมาตรา ๒๖๔ จึงเห็นสมควรที่จะกล่าวอ้างว่า ศาลรัฐธรรมนูญมิได้มีอำนาจหน้าที่ที่จะรับฟังคำอุทธรณ์ต่อคำพิพากษาของศาลอื่นแต่อย่างใด หากศาลอื่นพิจารณาพิพากษาคดีไปในทางที่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยหรือไม่เป็นที่พอใจ คู่ความฝ่ายนั้นจะหาทางเยียวยาได้ก็โดยการอุทธรณ์ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ไปยังศาลที่สูงขึ้นภายในระบบศาลเดียวกันนั้น และเมื่อได้อุทธรณ์หรือฎีกาถึงศาลสูงสุดแล้ว ไม่ว่าผลของคดีจะเป็นประการใดก็ตาม คดีก็ต้องถือว่าเป็นที่สิ้นสุดและศาลรัฐธรรมนูญก็ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่จะแก้ไขคำพิพากษาของศาลอื่นที่ผิดพลาด (หากมีการผิดพลาดเกิดขึ้นจริง) แต่ประการใด

ส่วนข้อโต้แย้งข้อที่สามเป็นการอ้างถึง “บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้คำพิพากษาศาลฎีกาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายบังคับแก่คดี” ซึ่งอาจดูสอดคล้องกับมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ หากแต่เป็นการโต้แย้งที่เลื่อนลอย เพราะผู้ร้องไม่สามารถหยิบยกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขึ้นอ้างอิงเป็นการเฉพาะเจาะจงได้ แต่อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติเช่นนี้ย่อมต้องมีลักษณะเป็นกลางอยู่ดี กล่าวคือ สามารถ

ใช้บังคับได้กับคำพิพากษาทั้งที่ถูกต้องและที่ผิดเช่นเดียวกันหมด จึงไม่มีทางเป็นบทบัญญัติที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้เลย จึงเห็นว่าคำโต้แย้งดังกล่าว “ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย” ตามมาตรา ๒๖๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุและผลดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ข้อโต้แย้งของผู้ร้องไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

นายสุจินดา ยงสุนทร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ